

POZDRAV Z VRHOV: PLANINSTVO NA
STARIH RAZGLEDNICAH

UR. MANICA RAVNIHAR ET ALII

Medium, Radovljica 2009, 39 €

BARVNA IZDAJA V FORMI PATINE ČASA.

Kaj torej prinaša knjiga? Vsekakor pot s časovnim strojem, ki nas prestavi v dobo med zadnjim desetletjem devetnajstega stoletja in tja do začetka štiridesetih naslednjega. Skratka, ozek segment zgodovine vsakdana, ki v prvi vrsti predstavlja stare fotografske razglednice očakov, gorskih koč, hribolazcev in poti. Za sodobne planince primerjava na dlani, a pomembno branje tudi za klimatologe: letni posnetek triglavskega ledenika iz leta 1912 ohranja še njegovo mogočnost. Tudi etnologi se bodo veselili uzreti čredo ovac, ki se še v dvajsetih pase pod vrhom Golice. Podobe Julijcev, Karavank, Kamniško-Savinskih alp in predalpskih hribovij vseskozi vežejo stara besedila iz Planinskih vestnikov, ki izpostavljajo tudi nekdanje izgreznike in posebnike. Najsi bo iskanje neznanega človeka iz Koroške, ki je s koši odnašal rastline *pečnice* in tako ropal naturo, ali pa skupino »Planinskih piparjev«, ki so delovali kot posebni parared vseskozi s pipo v žepu in vsak teden na novem očaku. Sodobni človek, ki je fasciniran z razvojem tehnike in industrije, bo seveda presenečen nad praktičnem vedenjem izpred dobrega stoletja, ko so izdelovali *čevlje* iz kravjega usnja, ki niso premočili v snegu, ali ko so iz platna strojili nogavice, ki so jih obuli na čevlje in so popolnoma obranile pred močo, ali pa, ko so po visokih stezicah nosili hlače iz usnja divjih koz. Vestniki kajpak zapovedujejo tudi modo za emancipirane planinke.

Stari teksti razkrivajo arhaični besednjak, ki ga ponazarjata *gorolazec* in *čisti vzduh*.

Sem ter tja je priložen celo reprint besedila razglednic, kjer lahko dešifriramo različna sporočila, eno celo v cirilici.

Vsekakor domiselna predstavitev zgodovine.

(Bernard Nežmah)

+++

